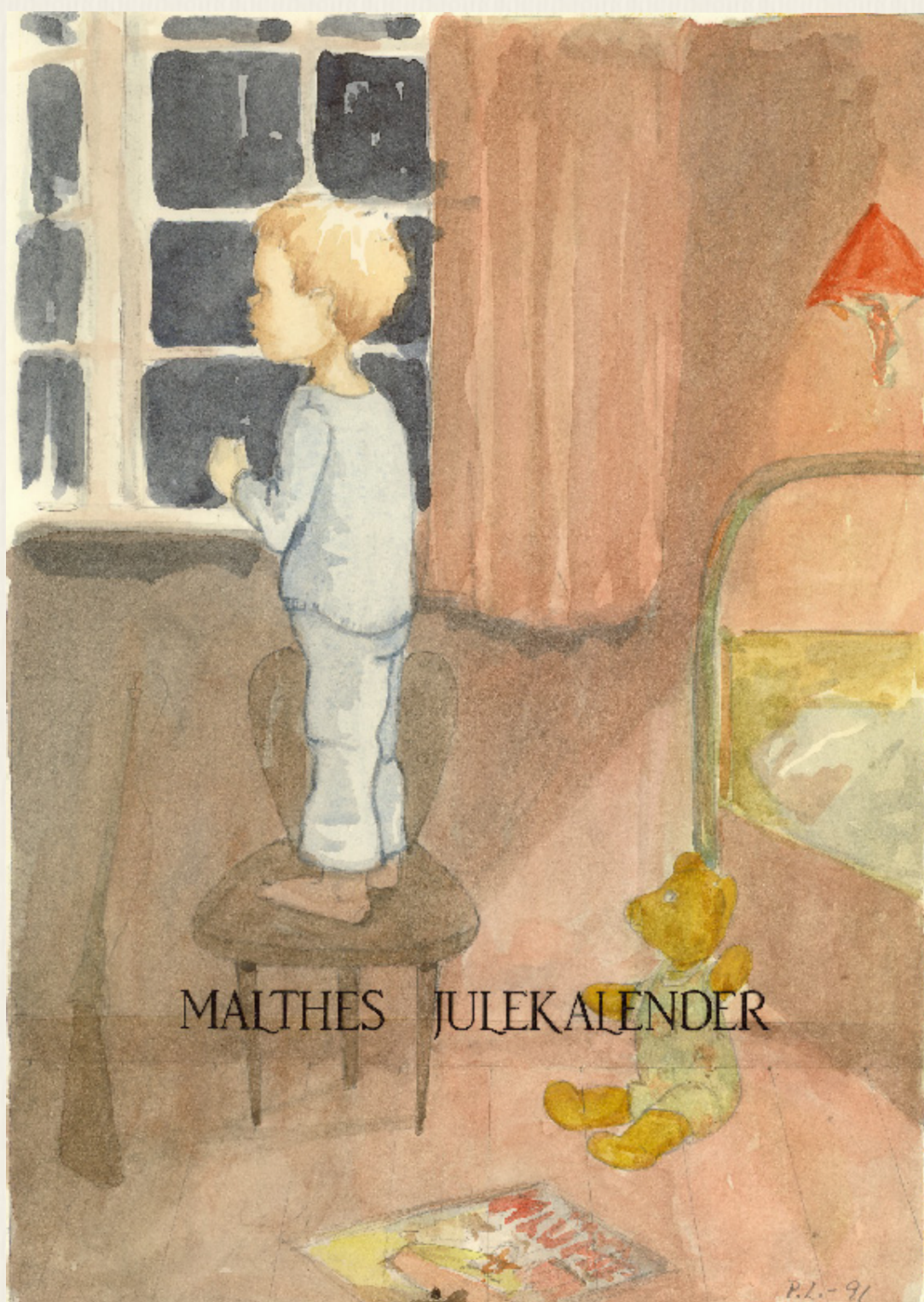

Forord

MALTHES JULEKALENDER

P.L.-91

30. NOVEMBER

Sallinge Andelsmejeri

For præcis 20 år siden lavede jeg en slags julekalender til min lille nevø, Malthe. Den bestod af 24 små fortællinger og tegninger fra min brors og min barndom på Sallinge Andelsmejeri i 1950'erne. Den blev lavet i en fart, og jeg har siden ønsket

at lave en bedre revideret udgave med lidt længere fortællinger og måske bedre illustrationer. Jeg har i de 20 år, der er gået, prøvet til flere gange, men det er altså først nu, at jeg har besluttet, at nu skal det være. Kalenderen skal gøres færdig NU!

Denne gang har jeg, som gammel historielærer, valgt at lave en lille fakta-side til hver historie med billeder, som på den ene eller anden måde har relation til historien.

Jeg har før skrevet en del om min barndom ved forskellige lejligheder, og nogle (familien!) vil vel tænke, kan han da ikke få den barndom ud af hovedet. Hvorfor vende tilbage til en svunden tid for så mange år siden.

Jeg ved ikke, om jeg kan finde en endegyldig grund, men for mig kom livet i Sallinge til at stå i et meget romantisk lys, som selvfølgelig intet havde at gøre med virkelighedens verden. Men der skete det, at mejeriet blev nedlagt i 1958 og vi måtte i november måned rejse fra Sallinge. Jeg var da 9 år gammel og via Ringe kom vi til Varde i Vestjylland i 1959. Det var en helt anden verden, som pludselig blev en realitet for mig. Stor by, stor skole osv. og selv om jeg stort set havde det godt, fik Sallinge pludselig en anden betydning for mig - et tabt paradys.

Når de barske realiteter bankede på døren, kunne jeg i tankerne vende tilbage til min trygge barndom i Sallinge. Den mistede aldrig sin uskyldige glans, for jeg var der jo ikke, kun i mine tanker og fantasi. Jeg oplevede aldrig tidernes skiftende påvirkning på den lille landsby. For selvfølgelig var det ikke den rene idyl.

Sallinge oplevede som andre små landbyer den helt store forandring, da hele landet gik fra at være et udpræget landsbrugs- til et industrisamfund. Det satte sig store varige spor. Det jeg oplevede i 50'erne, var de sidste trækningen af det liv, der var blevet levet i landsbyen i århundreder, et liv med et landbrug, som nu først efter Verdenskrigen og med hjælp fra Marshall-planen, var ved at ændre sig. Den lille grå Ferguson og den lidt større Fordson Major med de orange hjul, var ved at forandre landbruget og puffe de i generationer brugte heste ud på et sidespor. Men endnu levede mange stort set, som deres fædre og bedsteforældre havde levet. Det var et liv med store folkehold på gårdene, købmand, brugs, maler og smed, som var de store faktorer i byens liv, og så selvfølgelig historiernes udgangspunkt, mejeriet, hvor der også var liv med mejerister på kost og ung pige i huset.

Jeg ved, at jeg har sat mig mellem de berygtede to stole ved at skrive historierne, som jeg gør. Skrive med lille Peter som en barnlig og lidt naiv fortæller med et simpelt og enkelt sprog og med en del friheder i stavemåde og bøjninger. For det er nok en noget ældre læsergruppe, som måske vil have glæde af historierne. Jeg ved, at jeg ikke er den største skribent, men jeg har dog nydt for en tid igen at dykke ned i barndommens skatkammer af historie. Da jeg af forskellige grunde har lidt svært ved at koncentrere mig, har projektet også været en slags terapi for mig, for her var jeg nødt til at fastholde mine tanker over et længere forløb.

Jeg har ingen intentioner om at få historierne udgivet og derfor prøver jeg at bruge et moderne kommunikationsmiddel som min hjemmeside og mail, for at nå ud til læserne, og ikke bare smide det hele i skrivebordsskuffen. Så jeg tillader helt uopfordret at banke på jeres mailbox hver dag, så I på et tidspunkt af dagen, hvor I har behov for at slappe lidt af, kan få en lille hyggelig og nostalgisk fortælling, fra før verden gik af lave.

Kalenderen er ment som lidt hyggeligt læsning her i julemåneden og jeg håber I får glæde af den første historie, som kommer i morgen, men indledningen får I i dag.

God fornøjelse.

Peter Lehrmann

Humble 2012

Indledning: Bamse hjælper

Nogle gange, når jeg sidder ved mit skrivebord og kigger på gamle billeder, dukker der en masse historier frem. Historier fra dengang jeg sammen med min lillebror og forældre boede på Sallinge Andelsmejeri. Jeg var barn i 1950'erne, og da så verden helt anderledes ud, end den gør i dag. Vi havde ikke fjernsyn og heller ikke nogen computer, så vi måtte selv finde på, hvad vi skulle lege. Men så havde vi hele mejeriet og landsbyen at lege i, og jeg tror ikke, at min mor og far altid helt vidste, hvor jeg var, eller hvad jeg lavede. Jeg kunne være oppe på høloftet sammen med Signe og Inger på deres fars gård, eller bygge huler sammen med min bedste Per.

Nogle kan jeg godt huske, andre har jeg næsten glemt.

Men der er én, der kan huske dem allesammen, og det er Bamse. Han sidder på mit skrivebord oven på en masse papir. Min mor strikkede en trøje til ham og syede et par bukser, så han kunne blive rigtig fin.

Hvad jeg har glemt, husker han. Jeg fik ham, da jeg var helt lille, og jeg har ham altså endnu.

En dag sagde Bamse til mig: - Skulle vi ikke lave en julekalender med en masse historier fra dengang, du var en lille dreng.

- Det kan jeg da ikke, din gamle Bjørn. Jeg kan da ikke huske så mange historier fra dengang.

- Nej, men det kan jeg, sagde Bamse. - Husk på, jeg har været med fra begyndelsen, og min hukommelse fejler ikke noget - så jeg skal nok hjælpe dig. Jeg kan huske helt tilbage til den dag, du fik mig. Jeg var en julegave fra din farmor og farfar, kan du ikke huske det? Du blev så lykkelig, da du pakkede mig ud, jeg kunne se på dine øjne, at jeg ville få det godt hos dig. Jeg skulle absolut sove sammen med dig, da du skulle i seng. Det husker du da godt?

- Jo, men Bamse. 24 historier er mange!

- Nu ikke mere pjat, se så at komme i gang!

Og sådan blev det. Hver gang jeg gik i stå, hviskede Bamse en ny historie i øret på mig.

Og i morgen kommer den første.

Da historierne foregår for mange år siden, er der måske noget, du ikke helt forstår, men så måske du kan få nogle voksne til at hjælpe dig.